

SPIS TREŚCI

Przedmowa 5

Rozdział I. Z dziejów szkoły (*Irena Szybiak*) 9

1. Wprowadzenie 9
2. Szkoła antyczna 13
3. Wczesne chrześcijaństwo wobec szkoły rzymskiej 16
4. Szkoła w wiekach średnich: od patronatu świeckiego do monopolu kościelnego 17
5. Szkoła w dobie humanizmu: złamanie i odrodzenie monopolu kościelnego 20
6. U progu Oświecenia: XVII-wieczna krytyka istniejącej szkoły 26
7. Powstanie szkół użytecznych: rycerskich i realnych 28
8. Państwo a szkoła. Oświeceniowe reformy szkolne 30
9. Szkoła polska w okresie Oświecenia 32
10. Zwiastuny demokratycznego ustawodawstwa szkolnego w okresie Wielkiej Rewolucji Francuskiej 35
11. Szkoła w okresie rozwoju kapitalizmu: pogłębianie się przedziału między szkołą ludową a szkołą dla elity 36
12. Szkoła a państwo w XIX wieku 41
13. Szkoła na ziemiach polskich pod zaborami 44
14. Szkoła a rozwój myśli pedagogicznej na przełomie XIX i XX wieku 48

Rozdział II. Szkoła w społeczeństwie (*Jan Szczepański*) 52

1. Definicja społeczeństwa 53
2. Miejsce szkoły w społeczeństwie 56
3. Społeczny sens tworzenia szkół 58
4. Szkoła w całkowitym systemie oświaty 61
5. Wpływ społeczeństwa na relacje między nauczycielem i uczniem 63
6. Szkoła i gospodarka 66
7. Szkoła i klasy społeczne 68
8. Szkoła w kulturze narodowej 71
9. Szkoła a polityka 74
10. Szkoła a badania naukowe 77
11. Szkoła i oświata permanentna 79
12. Szkoła w społeczności lokalnej 80
13. Szkoła i dezorganizacja społeczeństwa 83
14. Dezorganizacja szkolnictwa i jego reformy 86

Rozdział III. Uczeń (*Krzysztof Konarzewski*) 91

1. Pojęcie sytuacji 93
2. Wymiary subiektywnego środowiska szkolnego 95
3. Cechy ucznia 100
4. Cechy szkoły 123

Rozdział IV. Nauczyciel (*Krzysztof Konarzewski*) 148

1. Pojęcie roli społecznej 150
2. Osobliwości roli nauczyciela 152
3. Reakcje nauczycieli na dylematy swojej roli 161

Rozdział V. Program szkolny (*Krzysztof Kruszewski*) 180

1. Pojęcie programu szkolnego 180
2. Kryteria doboru materiału nauczania 191

